

Lovforslag nr. L 93. Fremsat den 29. november 1985 af Helle Degn (S), Hanne Andersen (S), Ritt Bjerregaard (S), Jytte Hilden (S), Arne Jensen (S), Lissa Mathiasen (S), Helge Mortensen (S), Tastesen (S) og Bjørn Westh (S)

Forslag

til

Lov om nedsættelse af en kommission til bedømmelse af etiske, tekniske og juridiske spørgsmål i forbindelse med anvendelse af moderne medicinsk teknologi

§ 1. Der nedsættes en kommission til at bedømme etiske, tekniske og juridiske spørgsmål i forbindelse med anvendelse af moderne medicinsk teknologi.

Stk. 2. Kommissionen skal offentliggøre resultatet af sit arbejde i en betænkning, der skal indeholde en bedømmelse af principperne for:

- a) videnskabelige forsøg med mennesker og menneskefostre,
- b) spørgsmål omkring befrugtede menneskelige æg og kønsceller,
- c) anvendelse af nye behandlingsmetoder og ny undersøgelsesteknik, der kan rejse etiske spørgsmål,
- d) oplysning om arvelige sygdomme hos enkeltpersoner såvel som grupper, hvor oplysningerne kan rejse etiske spørgsmål,
- e) retsstillingen for børn og forældre, hvor tredjeperson stiller sig til rådighed ved reagensglasmetoden, samt brug af sæd fra sædbanker,
- f) grænserne mellem forsøg og behandling på mennesker og kønsceller, befrugtede æg og fostre samt for, hvornår anmeldelsespligt forudsættes,
- g) hvornår nye medicinske teknologier vil kunne anvendes som forebyggelse,
- h) hvornår og i hvilket omfang der bør være en rådgivningsforpligtelse angående etiske spørgsmål, og hvem den bør påhvile,
- i) for styrings- eller rådgivningsmæssig indsats til efterfølgelse af kommissionens arbejde,

j) anvendelse af teknologi og medicin ved livets afslutning.

Stk. 3. Kommissionen kan inddrage andre emner med tilknytning til anvendelsen af moderne medicinsk teknologi end de i stk. 2 nævnte i sit arbejde.

Stk. 4. Kommissionen kan fremkomme med forslag til eventuel lovgivning over for den minister, hvorunder det pågældende anliggende henhører.

Stk. 5. Ud over den i stk. 2 nævnte offentliggørelse af kommissionens virksomhed skal kommissionen løbende informere offentligheden om sit arbejde.

§ 2. Kommissionen, der nedsættes af folketinget, skal bestå af 17 medlemmer, der beskikkes for en periode på 3½ år.

Stk. 2. Til kommissionen udpeges 8 medlemmer, der har særlig sagkundskab inden for psykologi, biologi, almen lægepraksis, medicinsk forskning, biomedicinsk industri, sundhedspleje, socialpædagogik, filosofi, etik samt den almindelige borger og samfunddebat, herunder 1 medlem med særlig sagkundskab vedrørende de juridiske spørgsmål, der indgår i kommissionens arbejde.

Stk. 3. Til kommissionen udpeges endvidere 8 personer med kendskab til og indsigt i adoptions-, ungdoms- og kvindeorganisationernes synspunkter.

Stk. 4. Folketinget udpeger endelig en formand, som nyder respekt som samfundsde-

battør med indsigt i filosofi, etik samt ny medicinsk og biomedicinsk teknologi.

Stk. 5. Ved udpegningen af kommissionens medlemmer skal der være ligelig repræsentation af kvinder og mænd, både for så vidt angår de i stk. 2 og de i stk. 3 nævnte medlemmer.

§ 3. Kommissionens møder er offentlige.

Stk. 2. Kommissionen afholder åbne møder bl.a. med høringer og indkaldelse af særligt sagkyndige personer.

Stk. 3. Kommissionens medlemmer kan ikke pålægges tavshedspligt med hensyn til oplysninger, de erhverver i forbindelse med kommissionens arbejde, bortset fra oplysninger, der vedrører enkeltpersoners forhold.

Stk. 4. Kommissionen fastsætter selv sin forretningsorden.

§ 4. Kommissionen opretter et sekretariat og ansætter bl.a. en informationsmedarbejder.

§ 5. Udgifter i forbindelse med kommissionens arbejde afholdes af folketinget og optages på folketingets bidrag til de årlige finanslove.

§ 6. Kommissionen påbegynder sit arbejde den 1. august 1986.

§ 7. Loven træder i kraft ved bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Socialdemokratiet foreslår, at der nedsættes en kommission om humanteknologiens nye muligheder, det vil sige de etiske, tekniske og juridiske spørgsmål i forbindelse med anvendelse af moderne medicinsk teknologi.

Kommissionen skal bl.a. løbende oplyse om de undersøgelser, analyser og overvejelser, der indgår i drøftelserne, således at offentligheden har reel mulighed for at debattere dem og dermed medvirke til en bred offentlig debat. Det er derfor væsentligt, at kommissionen bl.a. ansætter en informationsmedarbejder til formidling af oplysninger og synspunkter.

Kommissionen skal endvidere belyse behovet for eventuelle lovgivningsinitiativer og retningslinjer for anvendelse af biomedicinske og bioteknologiske behandlingsformer og diagnostiske metoder samt eventuelle bivirkninger i forbindelse med forsøg og behandling, både på kort og på lang sigt.

Kommissionen skal tage stilling til og fremkomme med forslag til den fremtidige pligt til anmeldelse af forsøg og behandling, når det gælder mennesker og kønsceller, befrugtede æg og fostre.

Endvidere skal kommissionen fremkomme med forslag til information og oplysning til de berørte personer, når det gælder oplysning om sandsynligheden af prøvers og diagnosers påvisning af arvelige lidelser, arvelige anlæg i menneskelige kønsceller, befrugtede menneskelige æg og fostre samt

sandsynligheden for alvorlige defekter.

Kommissionen skal endvidere vurdere, om der er behov for retlig regulering af forholdene for børn og forældre i tilfælde, hvor andre end de personer, som skal have forældremyndighed over barnet, har stillet sig til rådighed som donor ved kunstig insemination, eller hvor en kvinde har påtaget sig at gennemføre et svangerskab for andre.

Ligeledes skal kommissionen vurdere behovet for retlig regulering af forholdene i forbindelse med livets afslutning.

Kommissionen afholder åbne møder og afgiver delbetænkninger, som skal danne grundlag for almindelig oplysningsvirksomhed, offentlig debat og eventuel lovgivning.

Der skal sikres fuld åbenhed om kommissionens arbejde med henblik på den bredest mulige offentlige indsigt og debat. Ingen af kommissionens medlemmer kan pålægges tavshedspligt om de sager, kommissionen behandler.

Kommissionen indleder sit arbejde den 1. august 1986. Arbejdet forventes afsluttet med udgangen af 1989.

Lovforslaget er en i hovedsagen uændret genfremsættelse af et i folketingsåret 1984-85 fremsat lovforslag. Der henvises til Folketingstidende 1984-85, forhandlingerne sp. 8503 og 9303 samt tillæg A sp. 4271.